

# ՕՐԱՊԱՅԻՐ

20 փրՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 փրՅ

Է. ՏԱՐԻ 24 ՇԱՊԱՆ 1292 ԽՆՏՐԼԼԷՁ 143

ՈՒՐԱՐԱԹ 12 ՍԵՊՏՄ. 1875 Ն. Տ. 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԹԻԻ 1633

## Ա.ԶԳԱՅԻՆ

### ՀՐԱԻԵՐ

ԱՌԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈՒՍԱՆՍ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ 12 Սեպտմբ. 'ի Ղալաթիս :

Ատենը պիտի բացուի ժամը 6ին և գոցուի 10 ին :

Կը հրաւիրեմ Երեսփոխան Էֆէնտիները՝ որ փութան կատարել ազգասիրական պարտաւորութիւննին :

Սնամաղթարար

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍՈՍ

ՊԱՏՈՒՄԱՐԿ Կ. ՊՕԼՍՈՅ

6 Սեպտմբ. 1875

ի Պատրիարքարնի Հայոց

Կ. Պոլիս

### ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Վերաքննութիւն Սահմանադրութեան. — Երկրորդ ընթերցումն առաջարկեալ փոփոխելի տրամադրութեանց : — Վիճաբանութիւն Ա. յօդուածայ վրայ, որ պարունակէ կեդրոնական վարչական մարմնի ժողովոց, Խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց կազմակերպութեան վերաբերեալ փոփոխութիւնք :

Ատենադպիր

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Չորեքշաբթի օր ինչպէս հրատարակած էինք՝ Պ. Սիմոնովիչի դատը տեսնուեցաւ Բերայի ուղղադատ ատենան՝ նախագահութեամբ Վ. ֆէրմէյ Էֆէնտիի, և 'ի ներկայութեան խուռն բաղմութեան :

Ատենը բացուեցաւ ժամ 7 1/2ի միջոցները և առաջին անգամ կարդացուեցաւ Պ. Սիմոնովիչի կողմէն մատուցեալ աղերսագիրը մը, որով նախըն-

թաց ատենին իր կողմէն փաստաբան դրուած Մ. Բոթայի թէ իբր փաստաբան և թէ իբր Խորհրդատու չընդունուելու որոշման գիրը կը խնդրէր, զայն վերաքննութեան ատենն հանելով օրինական վճիռն ընդունելու համար :

Նախագահն այս գիրը կարդալէն վերջը, ուրեմն ըսաւ, Պ. Սիմոնովիչ դուք օրէնքը խիստ ընկալեալ եք :

Ոչ, պատասխանեց Պ. Սիմոնովիչ, օրէնքը վերաքննել չեմ ուզեր, այլ կուզեմ երկու հակասական օրինաց իրարու համաձայնեցումն ընդ նմին և Խորհրդական մը կարենալ ունենալու որոշումը, վասն զի կանխադրյն հրատարակեալ օրէնք մը կայ, որ պատժական ատեններու առջև ամբաստանելոյն կողմէն օտար տէրութեան հպատակ փաստաբանաց ընդունուելը կարգիլէ : ասկէ վերջն ալ հրատարակեալ օրէնք մը կայ փոխանորդութեան պաշտօնը սահմանող, ուր պատժական ատեններու առջև օտար տէրութեան հպատակ փաստաբանաց ընդունուելուն կամ չընդունուելուն վրայ խօսք մը և այս մասին բնաւ բացառութիւն մը չընելով, արդարութեան ամեն ատեններու առջև, որոյ մէկ ճիւղն է նաեւ պատժական ատենը այսօր, և որ նախորդ օտար տէրութեան հպատակ փաստաբանաց չընդունուելը տրամադրող օրէնքն հրատարակեալ ատենն, ուղղակի օտար կանութեան վերատեսչութեան ճիւղը կը կազմէր. — օտար տէրութեան հըպատակ փաստաբանաց անխտիր ընդունուելը կը տրամադրէ, ահա այս երկու օրինաց համաձայնեցումն որոշումն է որ կուզեմ, ըսաւ Պ. Սիմոնովիչ և լռեց :

Նախագահն, դուք այդ խնդիրն ընելու վրայ եղիք, բայց այսօր փոխանորդ բերե՛ք : Պ. Սիմոնովիչ. — աղաչեցի կալիբէյ, Կուրկուր Էֆէնտիին որ առժամանակեայ փոխանորդութիւնս վարէ այսօր :

Նախագահ. — աղաչելն ի՞նչ է. դուք փոխանորդ կը կա՛րգէք կալիբէյ

Էֆէնտին :

Պ. Սիմոնովիչ. — առժամանակեայ փոխանորդ :

Նախագահ. — չենք հասկնար առժամանակեայն, այլ կընդունիմք թէ փոխանորդ-իդ է կալիբէյ Էֆէնտին :

Ուստի հրամայեց որ հարցաքննութիւնը կարդացուի, յորմէ տեսնուեցաւ թէ Պ. Սիմոնովիչի ձերբակալուած օրէն մէկ երկու օր վերջը Պ. Շիրինեանի ու պանքայի մէջ տեղը, կանխաւ գրաւ տրուած ֆոնտներու փոխարէնը վճարելու և աւանդը ետ դարձուելու դործողութիւն մ'է կատարուելու յանուն Պ. Սիմոնովիչի, և որմէ Բաղադեան մեծ. Յակոբ Էֆ. հետեցնել կուզէր թէ Պ. Շիրինեան, Պ. Սիմոնովիչի ձերբակալուելէն վերջը յանուն անոր այսպիսի առևտրական գործողութեան մը մէջ գտնուելով Պ. Շիրինեան ալ մեղսակից է անոր, սակայն Պ. Շիրինեան խստիւ հերքեց այդ հետևութիւնն ըսելով թէ՛ այն օրը որ այս գործողութիւնը կատարուեցաւ, տակաւին ինքք բնաւ չէր դիտեր որ Պ. Սիմոնովիչ իբրեւ գող ձերբակալուած է. այս կէտն այսպէս անցնելէն վերջը, ըսկըսաւ շարունակել հարցաքննութեան ընթերցումն, որոյ մէջ մերթ մերթ ընդմիջումներ ըլլալէն վերջը, եկաւ հասաւ ատենը իններորդ հարցաքննութեան ընթերցմանը, սրն որ միմիայն խիստ կարճ մէկ հարցում և խիստ կարճ մէկ պատասխան կը պարունակէր :

Այս տեղ ոտքի ելաւ Սարաճեան Էֆէնտի և հարցուց թէ՛ այդ հարցաքննութեան օրն, միայն մէկ հարցում եղեր ու մէկ պատասխան առնուե՞ր է. նախագահն պատասխանեց թէ մնացած մասն անկարելի և խնդրոյն սահմանէն դուրս ըլլալով հանդերձ, ատոր վրայ խօսելու իրաւունք չունի Սարաճեան Էֆէնտի իբրեւ Պ. Շիրինեանի փաստաբանը, քանի որ կարդացուելիք այդ կէտը Պ. Սիմոնովիչի կը վերաբերի և ոչ Պ. Շիրինեանի. Սարաճեան Էֆէնտի,

ըստ : ըստ որում Շիրինեան Պ. Սիմոնովիչի իբրև մեղսակից ձերբակալուած է : իբր այն : Պ. Սիմոնովիչի բոլոր խոստովանութեանց մէջ լսելու , ընդունելու , հերքելու և Պ. Շիրինեանի արդարացուման մասեր գտնելու իրաւունքն ունի : Նախագահը դարձեալ պնդեց իր առջի ազդարարութիւնն ու յայտարարեց թէ ձեր այդ ընթացքը ժողովն 'ի գոյր զբաղեցնելու նպատակն ունենալով , օրինական խտրութեան դիմել պիտի պարտաւորիմ : Սարահեան էֆէնտի դարձեալ պնդեց թէ այդ անկարևոր ըստած մասը պէտք է կարգացուի , որպէս զի ինքը կարող ըլլայ ատոր կարևորագոյն մասեր պարունակելն հաստատել : Նախագահն դարձեալ իւր առջի յայտարարութիւնը կրկնելով : հարցաքննութեան միւս մասին ընթերցումը այն ինչ պիտի հրամայէր : Սարահեան էֆէնտի ըսաւ : ուրեմն արձանագրեցէք իմ ատոր ընթերցմանը այսպիսի պնդելս և նախագահութեանդ կողմէն կարևորութիւն չը տրուիր : ասոր վրայ նախագահն խորհրդակցինք ըսելով մեկնեցան խորհրդակցութեան սենեակը , որ հինգ վայրկեանի չափ տեւեց :

Այս պարապոյ միջոցին ունկնդիրք սկսան գործանք յայտնել թէ՛ ինչո՞ւ կազմիէլ էֆէնտի բոլորովին լուռ կը կենար , քանի որ Սարահեան էֆէնտի յանչափս կը ճգնէր ատոր ընթերցմանը , մանաւանդ թէ կազմիէլ էֆէնտի իբրև Պ. Սիմոնովիչի փաստաբանը բնաւ դժուարութիւն չը պիտի տեսներ իր դէմը : Եթէ յանուն Պ. Սիմոնովիչի անոր հարցաքննութեան ընթերցումը խնդրելու ըլլար , մինչդեռ Սարահեան էֆէնտի դէմ ելած այս դժուարութիւնը գլխաւորաբար իր Պ. Շիրինեանի փաստաբանը գտնուելէն կը ծագէր , վասն զի կ'որդացուելիք Պ. Շիրինեանի հարցաքննութիւնը չէր :

Ունկնդրաց այս մտային վարանեալ շոցին էր , նախագահն ու ժողովականներն ներս գալով յայտարարեցին թէ ընթերցումը որոշուեցաւ : ուստի և ընթերցումը շարունակուեցաւ , սակայն ինչ լսես : — պանքային ներքին զեղծմանց մէկ ընդարձակ նկարագիրը , ֆոնտօի վրայ պանքայի տիրէթթօրներուն ամեն մէկուն ըրած խաղերն և ըրած կորուստնուն պանքայի դանձէն վճարուիլն , պանքայի տիրէթթօրներու հրամանաւ Պ. Սիմոնովիչի ըրած խաղերն ու կորուստներն , Պ. Սիմոնովիչի վերջին ըրած կորուստը իմացուած միջոցին , եթէ կորուստն 20.000 ոսկին չանցնի , ատոր գոցուելու խոստումն և այս ամենուն հաշիւնն ու Պ. Սիմոնովիչին պատրաստականութիւնը զատնք հաստատելու եթէ իր յիշած դրամական տուններուն տետրակներն ընդ նմին բերուին ու պանքայի տետրակներու հետ օրը օրին և դուրսը գումարին բաղդատուին , վերջապէս

ինչե՞ր ինչե՞ր , որոց ամէն մէկը մի առ մի նշանակել սղագրի գործ ըլլալուն կսպասենք : զայդ ձեռք անցնելով մի առ մի հրատարակելու :

Այս ընթերցումը աւարտելէն վերջն նախագահն ըսաւ : — ասոնք Սիմոնովիչ Մկրտիչ աղային ըսածներն են :

Իսկ Յակոբ էֆ. Գաղազեան , ոտքի ելելով ըսաւ սա երկու բառերն :

Մասով էֆէնտիմ մասալ :

Տխուր տպաւորութիւն մը ընելով այս յայտնութիւններն , որոյ ճշմարտութիւնը եթէ հարցաքննութեամբ հաստատուի , շատ անպատուութիւն պիտի բերէ պանքայի վրայ և եթէ չը հաստատուի մեծ պատասխանատուութիւն Պ. Սիմոնովիչի վրայ , նախագահն հրամայեց շարունակել հարցաքննութեանց ընթերցումն , որ հասաւ մինչև 10գի. աւարտը , այս միջոցին Սարահեան էֆ. և նախագահին մէջ բաւական տաք խօսքեր ըլլոյ ելն վերջը , հրամայեց նախագահն շարունակել ընթերցումն , և ատենագիրը էֆէնտին սկսաւ կարդալ սա սկիզբով :

Հարցաքննութիւն . ատեն 12րդ :

Պ. Շիրինեան իսկոյն ընդմիջելով ըսաւ : Եւր է 11րդ . նայեցան որ 10 էն 11 ի մէջ ատեն չը կայ նշանակուած , սկսեմն ըսաւ նախագահը , թուանշանական սխալմամբ փոխանակ 11րդ-ի 12րդ ըսուեր է , ոչ ըսաւ Պ. Շիրինեան , սը : խալմունք չը կայ այս մասին , 11 րդ . հարցաքննութիւն մը կայ , ուր հարցաքննիչ էֆէնտին եպարգոսական հրամանագիր մը ինձ ցուցնելով , ըսաւ թէ պանքայի գործակալներն հարցաքննել արդիւնաւէտ է ինձ , որու վրայ պահ մը խորհելս վերջն , ըսաւ , ետ կեցայ պանքայի գործակալաց ալ հարցաքննութիւնը պահանջելէ , ահա այդ հարցաքննութեան նիստն է որ չը կայ :

Նախագահն յայտարարեց թէ այդպիսի հրամանագիր մը թղթերու մէջ ալ չկայ , և հրամայեց Պ. Սիմոնովիչի երթել տետրակը զննելու թէ թուղթ պակսած կամ ելած կա՞ տետրակին մէջէն , սակայն Պ. Սիմոնովիչ իր այդ մասին անձեռնհաս ըլլալն յայտնելուն վերայ , ալ մեք դուրս ելանք և չը կրցինք իմանալ թէ ինչ եղաւ անկից վերջը , որն որ ուրիշ լրագիրներէն քաղելով ըստ կարգին պիտի հրատարակենք :

Միայն այս անգամ սա կ'ըսենք որ , եթէ Սարահեան էֆէնտի չըլլար ամբաստանելոց գէթ միոյն կողմէն հոն իբրև փաստաբան , բնաւ պանքային այդ ներքին ընդարձակ նկարագիրը , ճշմարիտ , թէ չափազանց սուտ թէ սխալ չը պիտի իմացուէր , և որ աւելի կազմիէլ էֆէնտի պաշտօնէն էր իբր փաստաբան Պ. Սիմոնովիչի և ոչ Սարահեան էֆէնտի իբր փաստաբան Շիրինեանի , սակայն ինչու կազմիէլ էֆ. լռեց , ատոր պատճառն Հայ հասարակութիւնը հետաքրքրութեամբ իմանալ կուզէ , և կը

յուսանք թէ կազմիէլ էֆէնտի ալ կը հաճի այդ մասին Հայ հասարակութիւնը գոհացնել :

## ՆԵՐՔԻՆ

Բարձր. Մայր Թագուհին իւր մարդասիրութեան փորձերուն նոր ապացոյց մ'ալ կը յաւելու :

Ն. Բարձրութիւնը Մէտինէի մէջ 5000 կանգուն տարածութեամբ քարաշէն եռայարկ հիւանդանոցի մը շինութիւնն այս օրերս սկսել տալու որոշումն ըրած է :

Յիշեալ հիւանդանոցն 100 անկողին պիտի պարունակէ :

Սահաւսիկ առողջապահական ամեն պայմաններն ունեցող հիւանդանոց մը :

— ովային գործոց պաշտօնեայ Րիզաբաշան անցեալ կիրակի օրը կայսորդի Բ. Եուսուֆ իզլէտտին էֆէնտին զընաց իր ջնոհակալեաց յարգանքը մատուցանելու համար :

— Գարատաղի և Սերպիոյ սահմանագրուելուն զրկուելիք բռան և Գրիւբի թնդանօթներն հետզհետէ երկու զըրահաւոր նաւուց մէջ կը փոխադրին :

— Վիեննա հրատարակեալ Գրօնէլ Գօրէսթօնէից անուն լրագրին մէջ կը կարդանք թէ Սերպիոյ մէջ պարսկական կառավարութեան հպատակ Հրէայ մը հայհոյած ըլլալուն համար , Սերպիոցիք զանի բռնեն և կենդանոյն այրեր են :

— Մէկ երկու օրէ ի վեր լուր մը տարածուած է թէ 65 ի փոխառութեան յաւաքիկայ հոկտեմբերի կտրոնն առայժմ անվճար պիտի մնայ , նոր փոխառութիւնն ցարդ ի գործ դրուած չըլլալուն համար , սակայն կայսերական գանձուց պաշտօնատունն այս մասին նոր որոշում մը ըրած չըլլալուն հետեւաբար այս տարածայնութիւնն ալ անհիմն է բոլորովին :

— Եդիպտոսի և Ալիսինիոյ մէջ տեղնոր կռիւներու ցոյցեր կսկսին : Անգղիական Հալը լրագրին ըսածին նայելով՝ Ալիսինիացիք եդիպտական սահմանէն ներս յարձակեր են : Եդիպտական կառավարութիւնն հետզհետէ սահմանադրուիները , զօրք կը զրկէ :

Տարակոյս չը կայ որ Խոտի վին ըրած պատրաստութիւններն մի միայն իւր սահմանադրուիլն ապահովելու համար չէ , այլ ինքն իսկ Ալիսինիոյ վերայ գալելու համար , վասն զի ամեն ոք համոզուած է թէ մինչև որ այս պատերազմաւէր դրացին Եդիպտոսի կատարելապէս չը հպատակի , այս վերջինն իւր անգործութիւնը չը պիտի կրնայ գտնել :

— Չէնկէլքէօյի կողմերը 10-12 հոգիէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը

գոյանալով, այն աստիճանի յանդուգն ասպատակութիւններ կ'ընեն որ քաղաքներէն 4-5 ժամ հեռի եղող անասունաց մէջ ապաստանող յուզկահարք հազիւ կը համարձակին ընել:

Յիշեալ խումբը՝ որ ասկէ 15 օրի չափ յառաջ Զօպան Ա. յաղմար պարտիզայանի մը խրճիթը կոխելով 5000 դահեկանի մօտ գումար մը յափշտակեր էր՝ վերջին հինգշաբթի գիշեր անելի համարձակութիւն անելով աւազակք յատից մինչև ցգլուխ զինեալ հանգուցեալ Գալազ պաշը Ա. քրէպ Ա. զայն այգին մտնելով կը ջանան տանը դուռը երկաթ լծակով մը վեր վերցընելով բանալ: Սակայն բարեբաղդաբար դուռը չը բացուիր, և աղմուկէն տան մէջ բնակողները կ'արթնան՝ որք ամենքն ալ գրեթէ կին էին, և կ'սկըսին մօտակայ տանց բնակիչներն օգնութեան կոչել: 15-20 չափ դրացիք գըրեթէ անմիջապէս կը հասնին, սակայն անոնց ըլլալով չեն համարձակիր որ և իցէ յարձակում մ'ընել աւագակաց վըրայ, վերջապէս ամբողջ գիշը ոտք երկելով աւագակք ի փախուստ կը դառնան գէպ ի Զամլըճա: Յետոյ անդ ժողովուած գիւղացիք ոստիկանութեան կայարանը մարդ զրկելով, չորս հօգի մէկ տասնապետով մը կը հասնին: Որք ամբողջ կայարանը կը կազմէին, այսու հանդերձ այս ոստիկանները թէպէտև հրացաններ բռնած էին, սակայն հրացաններին պարապ էին:

Գիւղին ոստիկանութեան այս վիճակին մէջ, հարկ չ'է բսել թէ աւագակաց ետեւէն պնդել և ոչ մէկուն մտքէն անցաւ:

Միևնոյն խումբը երկու օր վերջը Բուլէլիի մօտ այդի մը մօնելով երկու պարտիզայանի վրայ կրակ կ'ընէ և կը վիրաւորէ:

Կը յուսանք որ այս անտեղութիւնները մայրաքաղաքիս ամենէն ամենէն աւելի մօտ մէկ միւթէսարըփութեան մը մէջ տեղի ունենալուն շատ երկար չ'են տեւեր ամեն հարկ եղած միջոցներն 'ի գործ դնելով:

—Հայէպէն Գուրիէի գրուած մէկ նամակէն կը քաղենք թէ՝ Գօլթրան յուլիս 17 սկիւնով մինչև ցարդ բաւական ջարդեր կ'ընէ յիշեալ քաղաքին մէջ թէպէտ և հիւանդութիւնը 1865 ին չափ սաստիկ չէ, և զոհերն առ առաւելն օրը 25 կը հաշուուին, սակայն քաղաքին բնակչաց մեծ մասը դործէ դադարած է, ի բաց առեալ դրան պաշտօնեաները, որք կուսակալին հրամանաւն ստիպուած են ամէն օր պաշտօնատունը գտնուիլ: Այս մասին առողջաբանական ամէն միջոցներ ձեռք առնուած են:

—Շէհպէր անուն արքունի շոգենաւն երեքշաբթի օրը մայրաքաղաքս հասնելով՝ Տրապիզոնէն և Սինապէն նոր զօրախումբեր բերաւ:

## ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԻՐՔ

### ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիէննա 22 սեպտմ.

Կայսրն Աւստրիական և Հունգարական երեսփոխանաց պատգամաւորութիւնն ընդունեց: Կայսրը վստահութիւն յայտնեց թէ կայսրութեան գորութիւնն իր վիճակին մէջ պահելու և անոր շահերը նկատելու համար երեսփոխանաց փորձը ուսած հայրենասիրութեանը վրայ Գալով Պօսնիոյ յեղափոխութեան նորին վէհափառութիւնը կ'ըսէ թէ՝ անկասկածելի է որ, Տաճկաստանի մի քանի գաւառաց մեջ տեղի ունեցած շարժումները կայսրութեան հետ վերաբերութիւններուն նին գլխաւորաբար իւր մօտակայ դրացութենէն և անկէ հետեւած ստէպ յարաբերութիւններէն, Սակայն մեր դրացի երկու մեծ կայսրութեանց հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւններն զմեզ այն յոռոյն մէջ կը հաստատեն թէ՝ կայսրութեան և Եւրոպիոյ անդորրութիւնն ախախտ պիտի մնայ:

Վիէննա 22 սեպտ.

Պ. տը Շմերլինկ երեսփոխանութեան նախագահ անուանեցաւ: Պ. Սնարանի կոմսը պատերազմական ծախուց հաշուեցուցակին համար 118 միլեօն ֆիօրին պահանջեր է, որոյ 8 1/2 միլեօնը զինարանին պիտի սահմանուի:

### ԱՄԵՐԻԿԱ

Կալիֆօրնի 21 սեպտ.

Էնտրանօլայի մէջ ողողում մը տեղի ունենալով քաղաքը գրեթէ հիմնադատակ ըրած է, փարոսներ և նաւամատոյցներ վիջնելով: Մեռած մարդկանց թիւը մինչև 150 կը հաշուուի: Մի քանի ուրիշ քաղաքներ ևս քանդուած են, բայց մանրամասն տեղեկութիւնք կը պակսին:

### ՍՊԱՆԻԱ

Մաառիտ 22 սեպտմ.

Տէրութեան իրաւունքներն պաշտպանելու համար, կառավարութիւնն ազդու միջոցներ ձեռք առած է, Պապին նուիրակի շրջաբերականին դէմ:

### ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐ ՄԸ

Շուէտիոյ մէջ Տօքթօր Ժ. Տամ անուն բժիշկը նոր հեղինակութիւն մ'է ըրած: Այս հեղինակութիւնն է այնպիսի գրուող լեզուի մ'ստեղծութիւնը որով ամէն տարբեր ազգէ մարդիկ կարող ըլլան իւրաքանչիւրն իր լեզուով գրելով իրարու միտք իմանան: Հեղինակն այս նոր լեզուն բառարանը մօտերս պիտի հրատարակէ, թագաւորին և Սթօքհօլմի մեծամեծաց ունեց դրամական աջակցութեամբ:

Եէնի գաբուի դէպքին վրայ գրել լիքնիս, տեղերնիս չը ներուելուն վաղուան թողուցինք:

## ԴՐԱՄԱԿԱՆ

### ԸՆԹԱՅԲ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Ղալաթիա 11 սեպտմ.

### ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ

Նախորդ երեկոյին դրցուած

|               |      |         |
|---------------|------|---------|
| Աւաւօտուն բաց | 40   | 6       |
| Բարձր գին     | 40   | 15      |
| ցած գին       | 40   | 6       |
| Կէս օր        | 40   | 11      |
| Բուլէլի Արժ.  | Յը.  | 120 3/4 |
| Փոխաւ.        | 73 ի | Յը. 240 |
| Փոխաւ.        | 69 ի | 255     |
|               | 65 ի | 320     |
|               | 63   | 318     |

|                       |     |     |
|-----------------------|-----|-----|
| Սօրիէթէ Ժէնէրալ Լ. Ս. | 7   | 8   |
| Գանձատուն 1872 ի      | 72  | 50  |
| Սօրիէթէ Օթօման        | 4   | 30  |
| Պանք ալ Գօնթ.         | 5   | 32  |
| Գրէտի Ժէնէրալ Լ. Օ.   | 8   | 10  |
| Թրամվէյ               | 3   |     |
| Բըբօր                 |     |     |
| Գրամաւիզ              |     |     |
| Փոխակցութիւնս եււմ    | 111 | 1/8 |
| Բարիշ                 | 22  | 75  |

### ԸՆԹԱՅԲ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 զըշ. է հաշուով

Ղըշ. փլ

|                     |     |    |
|---------------------|-----|----|
| Անդ. ոսկի           | 110 | 35 |
| Գաղղ.               | 88  | 9  |
| Բօլ                 | 90  | 5  |
| Գարպօն արծաթ        | 17  | —  |
| Թղթադրամ            |     |    |
| Բրըմից              | 51  | 30 |
| Ճերմակ ճէմիւթ տարբ. | 102 | 9  |
| Հինգնոց             | 104 | 35 |
| Մէթալիք             | 105 | 22 |
| Պղինձ               | 133 | 20 |

### ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Կ. Պօլիս Պահճէ—Գալու

Մեծ Մաքսատան կարգը թիւ—8

—o—

Մեծ Շահ 300,000 Ֆրանք

Մերձակայ 1875 Լատինական Հոկտմ 1ին Արքունի փողերանոցին մէջ քաշուելիք Բուլէլի Նրկաթուղեաց Արժէթղթոց վիճակահանութեան Բաղդադէրը կը ծախուին մեր Դրամատունը շահաւոր պայմանօք: Մեծ քանակութեամբ գնողին բաւական

գեղը կըլլայ :

Թէ Թուրքիոյ և Թէ օտար տէրու : Թեանց ամեն տեսակ Արժէթղթոց փոխանակութիւնը կ'ըլլան մեր Դրամատան մէջ , նոյնպէս նաեւ անոնց կտրոնները կը գեղջուին գոհացուցիչ կերպիւ :

Սաքսօնիոյ վիճակահանութեան 88 երրորդ շրջանին բուն տոմսակներէն կը ծախուին մեր քովը , որոց վիճակահանութիւնքը հետեւեալ ամսոց մէջ տեղի պիտի ունենան Յուլիս , Օգոստ . Սեպտ . Հոկտ . և Նոյմ : Մեծ պարգևներն են 27,500 , 16,500 8:250 , 5:500 , ևն . Լիրայ Օսմանեան

Տէմիրգափուլեան և Զօպանեան ընկ .

ՏՕԲԹԵՕՐ Մ . ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Իւր բնակութիւնը հաստատած է 'ի Ղալաթիա , Հայոց եկեղեցւոյ փողոց թիւ 12 տունը , ուր պատրաստ է ամեն օր մինչև կէս օր հիւանդ ընդունիլ , և երեքշաբթի օրերն ալ ձրի դարմանել :

Մեծարգոյ Տօքթօր Գ . Ճիւլ Անեմն փարիզի ատամնաբոյժը , որ արդէն ցաւոտ և փտած ակունքերու բժշկութեան դարմանի և նոր ակաւայ շինելու մասին մինչև ցարդ ունեցած յաջողակութեամբը ծանօթ է մայրաքաղաքիս հասարակութեան , իւր տունը փոխադրած է այժմ Պէշիքթաշ Գէօյ-Իչի , Գարանֆիր պաքալ փողոցը թիւ 67 , ուր ամեն օր Պ'ընդունի իրեն դիմողները : Սեպտ. 16

Վիզիթայով վաճառականաց տետրակներ գրելու , հայերէն և գաղղիերէն նամակագրութիւն ընելու . նոյնպէս առևտրական տետրակներ կարգադրելու ինչպէս ևս գաղղիերէն և տոմարակալութեան դասախօսութեան համար , Բալքար խանին դրանք մէջ թիւ 1 սենեակ մը բացուած է , փորձառու անձի մը կողմանէ , որու դիմողներն ամեն կերպով գոհ պիտի ըլլան :

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՆՕՄԱԿԱՑ

Ճարտասանական կանոններով շինուած , և կանոններուն անունները ամեն մէկ յօդուածին վերնագիր ունենալով , 220 յօդուածով և վկայութիւններով ճառօրէն հաստատուած ընդունելի պերճ նամականի մէն է , մանաւանդ ազիւ նիւթերուն և ընտիր ածականներուն աղագաւ մեծ դիւրութիւն մը կ'երևի տալ շարադրութեան քերականութիւն ուսանողաց :

Մերձանը Պ . Պաղտատար և Մարգարեան Պ . Յարութիւն գրավաճառներուն քով կ'ծախուի գին 12 ղշ :

ՇԱՏ ԱԺԱՆ ԿԱՐԻ ԴՈՐԾԻՔՆԵՐ

Ս . Մ . Մինասեան և ընկերք կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան , որ ձեռքերին գտնուած չորս հարիւրէն աւելի զանազան կարի գործիքներ աս ամառուան եղանակին բոլորն ալ ծախելու համար սովորական գիններէն շատ աժան պիտի տան . գործիքներուն տեսակներն են

« Լիթըլ վանձէր » — Երկու թելով անքակ կար կարող ձեռքով կը գործէ : Ընտանեաց խիստ յարմար ալ գինը երեք լիրայ է :

« Սինկէր » — « Յաթիլի » — կոչուած ոտքով կը գործէ — երկու թելով անքակ կար կարող — ընտանեաց և դուրսի կար կարողներու խիստ յարմար , գինը խիստ աժան :

« Սինկէր » — Միջին — աւելի զօրաւոր դուրսի կար կարողներու համար մէկ հատիկ գործիք է , գինը սովորականէն վար :

« Սինկէր » — Թիւ 2 — մեծ և զօրաւոր գործիք մ'է երկաթէ պատուանդան ունի , երկու թելով անքակ կար կը կարէ . քաղմիր , չուխա և այլ ամեն տեսակ թանձր կտաններ կարելու համար մէկ հատիկ է : ամեն հաստութեամբ կաշի շատ դիւրութեամբ կը կարէ , որով կոշկակարներու համար ուրիշ գործիքներէ աւելի պիտանի է , գինը խիստ աժան :

« Հաու » — Թիւ 1 — ոտքով գործելու և երկու թելով անքակ պատուական ամեն տեսակ կար կը կարէ հետը զանազան մանր գործիքներ ունենալով ընտանեաց համար խիստ պիտանի ու գինը շախաղանց աժան է :

« Հաու » — Թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք դերձակներու և կօշկակարներու անհրաժեշտ և գինը ուրիշ տեղ ծախուածէն աւելի աժան է :

« Էլիաս Հաու » — Թիւ 3 — մեծ և զօրաւոր գործիք-դերձակներու և կօշկակարներու շատ յարմար — շատ աժան

կը ծախուի Ղալաթիա Մինասեանի մաշաղան :

Ամէն ջանք և միջոց 'ի գործ պիտի դրուի յաճախողները գոհ ընելու — ձրի դաս կը տրուի — գիններէն մեծ գեղջ պիտի ըլլայ — ասեղ և ուրիշ պէտք եղած բաները խիստ աժան և բոլոր վերոյիշեալները կը ծախուին Ղալաթիա Եէնի ճաթին դուռը Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատանը մէջ :

Ամառուան համար բարակ ֆանէլա ազնիւ շապիկներ շատ աժան գներով կը ծախուին Ամերիկեան վաճառատունը : Սեպտ. 20

ՏՕԹԵՕՐ Կ . ՃԵՐԱՀԵԱՆ

Իւր բժշկական արուեստին ուսումը Բարիզի մէջ առած և բժշկութեան վկայականն ստացած ըլլալով , այժմ մայրաքաղաքս հասած և իւր բնակութիւնը հաստատած է 'ի Պէշիքթաշ , ուր Թրամվէյի կայարանին դէմը յատկապէս վարձած սենեակներուն մէջ պատրաստ է ամեն առաւօտ ժամը 11-ին մինչև 8 , ամեն տեսակ հիւանդութեանց համար , ձրի հիւանդ ընդունիլ , Յէն վերջը իրեն ներկայացող հիւանդներն այցելագնով նայելու պայմանաւ : Ներքին հիւանդութիւններէն զատ , Յրէնկիի և այլ այս տեսակ ախտերու դարմանին համար ալ մասնաւորապէս աշխատած ըլլալով , այդ հիւանդութեան բռնուող ախտաւորներն ալ կրնան ամենայն վստահութեամբ առ ինքն ներկայանալ :

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ . ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

ԵՌՄՈՒՑԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԻ ԹԻԻ 7

Տէր արիւնտէ Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ Երևոյ խանը իթթիսսինտէ Մէքթէպի Թըպիյէի միւլքիյէի շահանէ սապը Էճղաճը պաշը — օր Բալլաքի Ալեքեան Էֆէնտի Էճղախանէսինտէ լիսանը թիւրքի իւզրէ եաղըմը օլան ըէշէթալէր կիճէ վէ կիւնտիւզ պիւ իֆթիսաթ գապուլ օլունտուղու կիպի սայըր լիսանէր իլէ տախի ըէշէթալէր եաիլըմաքտա տըր :

Էճղահանէի մէղքիւրէտէ հաֆթատէ պէշ կիւն սահաթ օնտան օնպիւրէ գատար կուրապա հաստահանէսի դապիպլէրինտէն Տօքթ . Ալվաղեան Էֆի շարշէնպիլիլ իլէ ճուճա իրթէսի կիւնլէրի սահաթ ալթըտան սէքիլէ գատար Տատուրեան Էֆէնտի , բէնշէնպիլիլ վէ ճուճա իրթէսի կիւնլէրի սահաթ սէքիլ պուշուքտան օն պուշուղա գատար Էքմէքճեան Էֆէնտի , սայը վէ բէնշէնպիլիլ վէ բաղար կիւնլէրի սահաթ ալթըտան սէքիլէ գատար Հիւսնի պէյ , բաղար իրթէսի վէ ճուճա կիւնլէրի սահաթ տէօրթ . տէն ալթըյա գատար Արիսդիտի ճէնօվիօյ Էֆէնտիլէրտէն պալատէ գիքր օլունան աթըպպայի հաղիքալարէ միւրաճաթ օլունաճաք հէր նէվի հաստակեան խայրաթ պաղըլաճաղը ճիւմէյէ իլան օլունուր : 30 Սեպտ .